

**IHMISTIETEELLISEN TUTKIMUKSEN
EETTISEN ENNAKKOARVIOINNIN SEURANTA:
VUOSI 2013**

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan raportti

22.5.2014

Terhi Tarkiainen

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

IHMISTIETEELLISEN TUTKIMUKSEN EETTISEN ENNAKKOARVIOINNIN SEURANTA: VUOSI 2013

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK) antoi vuonna 2009 ohjeistuksen humanistisen, yhteiskuntatieteellisen ja käyttäytymistieteellisen tutkimuksen eettisiä periaatteista sekä ehdotuksen eettisen ennakkoarvioinnin järjestämiseksi näillä aloilla. Vapaaehtoinen sitoutuminen ohjeistukseen velvoittaa järjestämään tutkimuksen eettisen ennakkoarvioinnin TENKin laatimien periaatteiden mukaisesti. 31.12.2013 mennessä ohjeistukseen oli sitoutunut 59 organisaatiota.

TENK lähetti alkuvuodesta 2014 kyselylomakkeen ohjeistukseen sitoutuneille yliopistoille, ammattikorkeakouluille ja tutkimuslaitoksille. Kyselyn tarkoituksena oli kerätä tietoja ihmistieteiden eettiseen ennakkoarviointiin liittyvästä toiminnasta ja lausunnoista vuodelta 2013.

Kysely laadittiin yhteistyössä TENKin ihmistieteiden eettisen seurantatyöryhmän kanssa, johon kuuluivat professori **Risto Turunen** (pj., Itä-Suomen yliopisto), kehittämisspäällikkö **Arja Kuula** (Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto, Tampereen yliopisto), yliopettaja **Irma Mikkonen** (Savonia-ammattikorkeakoulu) ja tutkimusprofessori **Jussi Simpura** (Terveystieteiden tutkimuskeskus). Kysely oli toimitettu ennakkoon tiedoksi myös korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten eettisille toimikunnille, jotka kommenttoivat sitä TENKin järjestämässä eettisten toimikuntien yhteys henkilöiden tapaamisessa 2.12.2013.

Kysely oli suoritettu ensimmäisen kerran vuonna 2012 ja toistettiin pääosin samansisältöisenä vuoden 2013 osalta. Edellisvuotisesta kyselystä saadun palautteen ja kommenttien pohjalta kyselylomakkeeseen oli tehty muutamia tarkennuksia ja lisäyksiä, mm. tapausten lukumäärien ilmoittamiseen ja oppialojen luetteloon.

Kysely lähetettiin 27.1.2014 kaikille TENKin ihmistieteiden eettisiin periaatteisiin sitoutuneille organisaatioille. Kyselyn saatekirje liitteessä 1 ja kyselylomake liitteessä 2.

Kyselyyn saatiin vastaukset yhteensä 33 tutkimusorganisaatiolta: 11 yliopistolta, 13 ammattikorkeakoululta ja 10 tutkimuslaitokselta.¹

Vertailu vuoden 2012 kyselyn tuloksiin on osin vain viitteellistä johtuen ensimmäisen kyselyn toteuttamistavasta, joka rajoitti vastausvaihtoehtoja. Vuoden 2013 kyselystä rajoitukset poistettiin, ja vastaajilta pyydettiin tarkkoja lukumääriä eettiselle toimikunnalle tulleista tapauksista.

Kyselyvastauksista muodostuvaa aineistoa säilytetään TENKin lähiarkistossa 10 vuotta, jonka jälkeen se hävitetään.

¹ Tampereen alueen ihmistieteiden eettinen toimikunta kattaa paitsi Tampereen yliopiston myös Tampereen teknillisen yliopiston, Tampereen ammattikorkeakoulun, Teknologian tutkimuskeskuksen VTT/Tampere ja UKK-instituutin. Tampereen vastaukset on tässä raportissa laskettu yliopistojen kokonaislukuun.

LAUSUNTOPYYNNÖT JA LAUSUNNOT

Vastaanotetut lausuntopyynnöt

Lausuntopyyntöjä vastaanotettiin kaikissa vastanneissa yliopistoissa, ammattikorkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa yhteensä **265** kappaletta. Lausuntopyyntöjen jakautuminen organisaatioiden välillä oli selkeää: 189 kpl lausuntopyynnöistä osoitettiin yliopistoille, 79 kpl tutkimuslaitoksille ja vain 3 ammattikorkeakouluille.

Eniten lausuntopyyntöjä vuonna 2013 vastaanottivat:

- 43 kpl, Terveystieteiden tutkimuskeskus THL
- 37 kpl, Jyväskylän yliopisto
- 36 kpl, Helsingin yliopisto
- 31 kpl, Itä-Suomen yliopisto
- 24 kpl, Tampereen alueen ihmistieteiden eettinen toimikunta (Tampereen teknillinen yliopisto, Tampereen ammattikorkeakoulu, Teknologian tutkimuskeskus VTT/Tampere ja UKK-instituutti)
- 22 kpl, Turun yliopisto

Yliopistoista vain Vaasan yliopisto ilmoitti, ettei se ollut vastaanottanut yhtään lausuntopyyntöä. Edellisvuonna saman ilmoituksen antoi Vaasan lisäksi viisi yliopistoa, joista Lapin ja Lappeenrannan yliopistot eivät antaneet vastaustaan tämän vuoden kyselyyn.

Tutkimuslaitoksista lausuntopyyntöjä olivat vastaanottaneet vain THL, Työterveyslaitos ja Kela. Nämä olivat ainoat lausuntopyyntöjä vastaanottaneet tutkimuslaitokset myös edellisvuonna.

Ammattikorkeakouluista lausuntopyyntöjä olivat vastaanottaneet vain FUAS (Hämeen AMK, Lahden AMK, Laurea) ja Pääkaupunkiseudun ammattikorkeakoulujen yhteenliittymä (Arcada, Diak, Humak, Metropolia). Huomionarvoista on, että edellisvuonna vain kaksi vastannutta ammattikorkeakoulua ilmoitti vastaanottaneensa lausuntopyyntöjä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2 kappaletta ja Savonia yli 11 kappaletta. Vuoden 2013 kyselyyn näiltä kummaltakaan ei saatu vastausta, mikä selittää osaltaan ammattikorkeakoulujen lausuntopyyntöjen määrän pienenemistä edellisvuodesta.

Annetut lausunnot

Lausuntoja annettiin vuonna 2013 yhteensä **243**.

Yliopistot antoivat 177 lausuntoa, tutkimuslaitokset 63 ja ammattikorkeakoulut 3. Yliopistojen antamat lausunnot lisääntyivät edellisvuodesta, tutkimuslaitosten antamien lausuntojen määrän pysyessä suunnilleen samana.

Vaikka saaduissa vastauksissa näkyikin päällekkäisyyttä kyselyn vaihtoehtojen välillä, arviolta hieman alle puolet annetuista lausunnoista oli suoraan myönteisiä (so. ilman huomautuksia tai korjausvaatimuksia). Valtaosa myönteisistä lausunnoista edellytti jonkinasteisia muutoksia tai korjauksia tutkimussuunnitelmaan, ja vain pieni määrä lausuntopyyntöjä sai kokonaan kieltävän vastauksen (yliopistot 20 kpl, tutkimuslaitokset 5 kpl).

Yhteensä 17 tapauksessa lausuntopyyntöä ei annettu lainkaan. Näistä tapauksista uutena kyselyyn lisätty vaihtoehto ”Lausuntopyyntö ohjattu lääketieteellisen tutkimuksen eettistä ennakoarviointia suorittavalle toimikunnalle tai muulle vastaavalle toimikunnalle (esim. sairaanhoitopiiriin)” sai yhteensä 11 vastausta (yliopistot 6 kpl, tutkimuslaitokset 5 kpl). Vuonna 2012 vain yksi lausuntopyyntö ilmoitettiin ohjatuksi sairaanhoitopiirille.

Eettisten toimikuntien toiveesta kyselyyn oli lisätty myös vaihtoehto ”Lausuntopyyntö todettu tarpeettomaksi, koska lausuntoa ei TENKin ohjeistuksen puitteissa tarvita”. Näitä vastauksia saatiin kuusi kappaletta (yliopistot 4 kpl, tutkimuslaitokset 2 kpl).

Muita syitä olla antamatta lausuntoa olivat:

- tutkimussuunnitelma ei riittävän yksilöity
- puutteelliset asiakirjat
- lausuntoa pyydetään jo toteutetusta tutkimuksesta
- lausuntopyynnön hakijana opiskelija
- lausuntopyynnön käsittely siirtynyt seuraavalle vuodelle
- toimikunta ei ota kantaa tutkimusaineistojen sopimusehtojen mukaiseen käytettävyyteen tutkimushankkeissa
- tutkija itse vetänyt lausuntopyyntönsä pois ennen lausunnon antamista

LAUSUNTOPYYNTÖJEN ALAKOHTAINEN JAKAUTUMINEN

Yleisin tieteenala, jolla lausuntoa vuonna 2013 pyydettiin, oli terveystieteellinen tutkimus, joka ei kuulu lääketieteellisen tutkimuslain piiriin (ml. farmasia, liikuntatiede, fysioterapia, ravitsemustiede). Noin kolmannes kaikista lausuntopyynnöistä koski juuri terveystieteellistä tutkimusta.

Seuraavaksi eniten lausuntopyyntöjä saatiin psykologian, hoitotieteen, kasvatustieteen sekä sosiaalitieteiden alalta. Merkittävä osa tutkimuksesta on monitieteistä, jolloin sen pääasiallisen tieteenalan määrittäminen voi olla vaikeaa.

Yleisimmät lausuntopyyntöjen tieteenalat pysyivät likimain samoina edellisvuotiseen verrattuna.

Annettujen vaihtoehtojen ulkopuolelta lausuntopyyntöjä oli saatu myös tilastotieteestä ja terveystaloustieteestä (THL), vokologiasta (Tampereen alueen eettinen toimikunta) ja hammaslääketieteestä (Turun yliopisto).

LAUSUNTOPYYNTÖJEN PERUSTEET²

Selvästi merkittävin peruste lausuntopyynnön pyytämiseksi oli julkaisijan edellyttämä eettinen ennakoarviointi. Toiseksi yleisin peruste oli rahoittajan vaatimus. Tutkittavaan tai tutkimuskohteeseen liittyvät perusteet jakautuivat tasaisesti eri vaihtoehtojen välillä (mm. haitan aiheuttaminen, fyysiseen koskemattomuuteen puuttuminen, tietoon perustuvasta suostumuksesta poikkeaminen, alle 15-vuotiaaseen kohdistuva tutkimus ilman huoltajan suostumusta).

Vaikka vuoden 2012 tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia, jakautuminen näyttää entisestään selkiytyneen julkaisijan/rahoittajan vaatimusten ja muiden perusteiden välillä, ja etenkin julkaisijan rooli on entisestään vahvistunut.

ARVIOITAVAT TUTKIMUKSET JA HANKKEET³

Tutkimussuunnitelmat, joista eettisen ennakoarvioinnin lausuntoa pyydetään, pysyivät hyvin samankaltaisina edellisvuotiseen verrattuna. Valtaosa lausuntopyynnöistä vuonna 2013 koski usean organisaation yhteistä tutkimushanketta (78 kpl) tai tutkijan/opettajan toimeen liittyvää tutkimusta (55 kpl). Seuraavaksi eniten oli kyse väitöskirjatasoisesta tutkimuksesta (36 kpl).

Lausuntoa pyydettiin lähes yksinomaan ennen tutkimuksen suorittamista. Kesken tutkimuksen tai sen jälkeen pyydettyjä lausuntoja oli vain muutamia molempina seurantavuosina 2012 ja 2013.

ENNAKKOARVIOINNIN JÄRJESTÄMINEN ILMAN EETTISTÄ TOIMIKUNTA

Vain kuusi vastaajaa vastasi kysymykseen eettisen ennakoarvioinnin järjestämisestä ilman pysyvää eettistä toimikuntaa. Useimmissa näistä organisaatioista eettistä ennakoarviointia vaativia tutkimuksia ei ollut vuoden 2013 aikana ollut.

- Vaasan yliopisto kertoi, että eettinen ennakoarviointi järjestetään tapauskohtaisesti nimettävän eettisen toimikunnan toimesta, eikä eettistä ennakoarviointia edellyttäviä tutkimusasetelmia ole toistaiseksi ollut.

² Jyväskylän yliopisto ilmoitti, ettei se tilastoi saamiensa lausuntopyyntöjen perusteita.

³ Jyväskylän yliopisto ilmoitti, ettei se tilastoi tietoja tutkimuksista, joista lausuntoa pyydetään.

- Seinäjoen ammattikorkeakoulussa ennakoarvioinnin suorittaa tutkimusluvan myöntäjä tai SeAMK Oy:n johtoryhmä. Lääketieteellisen tutkimuksen osalta ennakoarvioinnin suorittaa Tampereen yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueen alueellinen toimikunta. Sama toimikunta vastaa eettisestä ennakoarvioinnista myös hoito- ja terveystieteellisen tutkimuksen osalta.
- KOTUS vastasi ottavansa eettiset näkökohdat huomioon projektisuunnitelmissa ja projektien seurannassa.
- MTT ilmoitti, että jos tarvetta eettiselle ennakoarvioinnille tulisi, se toteutettaisiin tarvittaessa osana MTT:n tutkimustoiminnan Green Card-menettelyä.
- RKTL:ssa toteutettavien hankkeiden tutkimussuunnitelmat käsitellään tutkimuslaitoksessa määritellyn tutkimus- ja asiakkuusprosessin mukaisesti. Osana prosessia suunnitelmat arvioidaan kolmijäsenisen paneelin (tutkimusjohtaja, yksikönjohtaja, asiakkuusjohtaja) toimesta. Paneeli arvioi tarpeen eettiselle ennakoarvioinnille. Vuonna 2013 tutkimuslaitoksessa ei aloitettu tai esitetty aloitettavaksi eettisen ennakoarvioinnin edellyttämiä hankkeita.
- Säteilyturvakeskus kertoi käytäntönään olevan hakea kaikki eettiset lausunnot soveltuvalta ulkopuoliselta toimikunnalta riippumattoman arvioinnin takaamiseksi. Säteilyturvakeskuksen tutkimuseettisen ryhmän tehtävänä on tarvittaessa ottaa kantaa siihen, milloin eettisen lausunnon hakeminen on tarpeen ja antaa neuvoja lausunnon hakemiseen liittyvissä asioissa. Ihmistieteellinen tutkimus on tutkimusalana laajempi kuin tutkimuslain tarkoittama lääketieteellinen tutkimus, jossa STUK on lausunnonantajana käyttänyt sairaanhoitopiirien eettisiä toimikuntia. Sairaanhoitopiiriin valmius antaa lausuntoja toimialansa ulkopuolelta on rajallinen, joten ei-lääketieteellisessä tutkimuksessa eettistä ennakoarviointia voidaan pyytää jonkin yliopiston soveltuvalta tieteenalan tutkimuseettiseltä toimikunnalta. STUKin tutkimuseettinen ryhmä kokoontuu tarvittaessa.

ALUEELLINEN YHTEISTYÖ SAIRAANHOITOPiIRIN KANSSA

Useimmilla ihmistieteellisen tutkimuksen eettistä ennakoarviointia suorittavilla toimikunnilla on myös yhteistyötä alueen sairaanhoitopiiriin tai muun lääketieteellistä tutkimusta arvioivan eettisen toimikunnan kanssa. Lausuntopyyntöjä joudutaan joskus ohjaamaan edelleen toisiin toimikuntiin. Etenkin yliopistojen toimikunnissa on yleistä, että 1-2 toimikunnan jäsenistä on jäsenenä myös alueen lääketieteellisestä tutkimuksesta vastaavassa toimikunnassa.

Vastauksissa nousi esille tarve keskustella rajanvedosta tutkimuslain piiriin kuuluvan ja muun ennakoarviointia vaativan tutkimuksen välillä. Jyväskylän yliopiston eettinen toimikunta ilmoitti jo laatineensa ohjeistuksen siitä, miten tutkijat ja toimikunnat voivat määritellä tutkimuslain (laki lääketieteellisestä tutkimuksesta) piiriin kuuluvat tutkimuksen ja muun tutkimuksen rajapintaa. Jyväskylän yliopiston eet-

tinen toimikunta ja sairaanhoitopiirin eettinen toimikunta ovat myös järjestäneet yhteistapaamisen, jonka aiheena on ollut yhtenäistä toimintatapoja rajanvetokysymyksissä.

Vain vähän tai ei ollenkaan lausuntoja antaneilla toimikunnilla ei juurikaan ole ollut yhteistyötä muiden toimikuntien kanssa.

TOIMIKUNTIEN ANTAMA PALAUTE

Useimpien vastaajien antama palaute TENKin toiminnasta ihmistieteiden eettisen ennakoarvioinnin koordinaattorina oli myönteistä. Etenkin TENKin järjestämät seminaarit ja keskustelutilaisuudet koettiin hyödyllisiksi.

Lisäksi TENKiltä toivotaan mm.:

- ohjeistusta rajanvetoon tutkimuslain ja eettisen ennakoarvioinnin välillä
- ohjeistusta tutkimus- ja tietoaaineistojen keräämisestä, säilyttämisestä, arkistoinnista ja jatkokäytöstä, esim. millainen tiedote ja suostumus oikeuttaa aineiston myöhempään jatkotutkimukseen vielä vuosien päästäkin
- seminaaria tai keskustelutilaisuutta tietosuojakysymyksistä laadullisissa tutkimushankkeissa (EU:n uusi sitova säädös)
- kriteerejä tilanteisiin, jolloin joudutaan jo toteutetun tutkimuksen eettiseen arviointiin jälkikäteen
- ohjeistusta ja koulutusta lapsi- ja nuorisotutkimukseen liittyvän tutkimuksen arvioimiseen: mm. oman suostumuksen riittävyys, huoltajien suostumus vs. tiedottaminen ja oikeus kieltäytyä (opt-out), täysi-ikäiseksi tuleminen merkitys ja käsittely pitkissä seurantatutkimuksissa
- erityisesti jatko-opiskelijoille suunnatun avoimen verkkokurssin tarpeen ja toteutusmahdollisuuksien pohtimista
- viestintää ja viestintämateriaalia yleisen tutkimuseettisen ymmärryksen lisäämiseksi
- TENKin 2009 antaman ohjeistuksen päivittämistä vastaamaan vuoden 2010 tutkimuslain sisältöä

- *Terhi Tarkiainen 22.5.2014, Tutkimuseettinen neuvottelukunta*

Ihmistieteiden eettisen ennakoarvioinnin seurantakysely TENKin ohjeisiin sitoutuneille organisaatioille

Arvoisa vastaanottaja

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK) kerää vuosittain tietoja korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten ns. ihmistieteellisen tutkimuksen eettiseen ennakoarviointiin liittyvästä toiminnasta. Tämä kysely koskee vuotta 2013, ja se lähetetään niille organisaatioille, jotka ovat sitoutuneet TENKin asiasta antamiin ohjeisiin: <http://www.tenk.fi/fi/eettinen-ennakoarviointi-ihmistieteissa>.

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan yhteydessä toimii ihmistieteiden eettisen ennakoarvioinnin seurantatyöryhmä. Työryhmä seuraa ennakoarvioinnin toteutumista ja tilastoi annettuja lausuntoja, vahvistaa alan alueellisten ja organisaatiokohtaisten toimikuntien verkostoitumista sekä kehittää tutkimuseettistä koulutusta. Työryhmän muodostavat professori Risto Turunen (pj., Itä-Suomen yliopisto), kehittämisspäällikkö Arja Kuula (Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto / Tampereen yliopisto), yliopettaja Irma Mikkonen (Savonia-ammattikorkeakoulu), tutkimusprofessori Jussi Simpura (Terveysten- ja hyvinvoinnin laitos), pääsihteeri Sanna Kaisa Spoof (TENK) ja avustaja Terhi Tarkiainen (sihteeri, TENK). Työryhmä laatii seurantakyselyn perusteella vuosiraportin TENKille.

Vuoden 2013 seuranta varten pyydämme ihmistieteiden eettisestä ennakoarvioinnista organisaatiossanne vastaavaa henkilöä täyttämään oheisen kyselylomakkeen ja palauttamaan sen osoitteeseen tenk@tsv.fi 17.2.2014 mennessä.

Kyselyvastauksista muodostuvaa aineistoa säilytetään TENKin lähiarkistossa 10 vuotta, jonka jälkeen se hävitetään. Kaikki tiedot käsitellään luottamuksellisesti.

Lisäksi pyydämme saada organisaationne ihmistieteiden eettisen ennakoarvioinnin toimikunnan tai vastaavia asioita käsittelevän tahon vuoden 2013 toimintakertomuksen osoitteeseen: tenk@tsv.fi tai Tutkimuseettinen neuvottelukunta, Snellmaninkatu 13, 00170 Helsinki

Yhteistyöterveisin,

Risto Turunen
puheenjohtaja, Ihmistieteiden eettisen ennakoarvioinnin seurantatyöryhmä
professori, Itä-Suomen yliopisto

Sanna Kaisa Spoof
pääsihteeri, Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK)

Lisätietoja: avustaja Terhi Tarkiainen, p. 044 346 9990, terhi.tarkiainen@tsv.fi

IHMISTIETEIDEN EETTINEN ENNAKKOARVIOINTI

VUOSITTAINEN SEURANTAKYSELY KORKEAKOULUILLE JA TUTKIMUSORGANISAATIOILLE:

VUOSI 2013

Täytä lomake sähköisesti ja palauta se osoitteeseen tenk@tsv.fi 17.2.2014 mennessä.

1. Taustatiedot

Organisaation nimi	
Ihmistieteiden eettisen ennakkoarvioinnin lausuntoja antavan toimikunnan tai vastaavan nimi	
Toimikunnan www-sivut	

Toimikunnan toimintakertomus liitteenä kyllä ___ ei ___

2. Jos organisaatiollanne ei ole omaa tai se ei ole mukana yhteisessä eettisen ennakkoarvioinnin toimikunnassa, miten olette järjestäneet eettisen ennakkoarvioinnin toteutuksen?

3. Vastaanotetut lausuntopyynnöt sekä annetut lausunnot ja päätökset olla antamatta lausuntoa, anna lukumäärät:

Vastaanotetut lausuntopyynnöt yhteensä	
Annetut lausunnot yhteensä	
Myönteinen lausunto ilman lisähuomautuksia	
Myönteinen lausunto huomautuksella harkita joitakin seikkoja	
Myönteinen lausunto ehdollisena korjausvaatimuksin	
Kielteinen lausunto korjausvaatimuksin palautettuna	
Lausuntopyyntö ohjattu lääketieteellisen tutkimuksen eettistä ennakkoarviointia suorittavalle toimikunnalle tai muulle vastaavalle toimikunnalle (esim. sairaanhoitopiiriin)	
Lausuntopyyntö todettu tarpeettomaksi, koska lausuntoa ei TENKin ohjeistuksen puitteissa tarvita	

Muu syy olla antamatta lausuntoa, mikä:

--

4. Lausuntopyyntöjen alakohtainen jakautuminen, anna lukumäärät. Jos lausuntopyyntö kuuluu useaan tieteenalaan, merkitse näistä enintään kolme (3) sopivaa tieteenalaa:

Erityispedagogiikka	
Filosofia ja teologia	
Historian, kulttuurien ja taiteiden tutkimus	
Hoitotiede	
Muu terveystieteellinen tutkimus, joka ei kuulu lääketieteellisen tutkimuslain piiriin (ml. farmasia, liikuntatiede, fysioterapia, ravitsemustiede)	
Kasvatustiede	
Kielitieteet ja kirjallisuuden tutkimus	
Logopedia	
Oikeustiede	
Psykologia	
Sosiaalitieteet	
Taloustieteet	
Tekniset tieteet (ml. tietojenkäsittelytiede)	
Valtiotieteet (ml. valtio-oppi, kansainvälinen politiikka) ja hallintotieteet	
Viestintä- ja informaatiotieteet (ml. ihmisläheinen teknologia)	
Monitieteinen (lausuntopyynnön tieteenalat eivät eroteltavissa)	
Muu, mikä:	

5. Lausuntopyynnön perusteen mukainen jakautuminen, anna lukumäärät. Yksi lausuntopyyntö voi sisältää useita perusteita, merkitse kaikki sopivat perusteet:

Tutkimuksessa puututaan tutkittavien fyysiseen koskemattomuuteen.	
Tutkimuksessa poiketaan tietoon perustuvan suostumuksen periaatteesta.	
Tutkimus kohdistuu alle 15-vuotiaisiin ilman huoltajan erillistä suostumusta tai informointia.	
Tutkimukset, joissa tutkittaville esitetään poikkeuksellisen voimakkaita ärsykeitä.	
Tutkimukset, joissa on riski aiheuttaa tutkittaville normaalin arkielämän rajat ylittävää pitkäaikaista henkistä haittaa.	
Tutkimukset, joiden toteuttaminen voi merkitä turvallisuusuhkaa tutkittaville.	
Rahoittaja edellyttää eettistä ennakoarviointia.	
Tutkimuspartneri edellyttää eettistä ennakoarviointia.	
Tutkimuskohde edellyttää eettistä ennakoarviointia.	
Julkaisija edellyttää eettistä ennakoarviointia.	
Tutkimusorganisaatiossa kaikki tutkimussuunnitelmat arvioidaan	
Lisätietoja:	

6. Millaisiin tutkimuksiin lausuntoa on pyydetty, anna lukumäärät (valitse sopivin vaihtoehto):

Pro gradu -tutkielma, diplomityö tai AMK-lopputyö	
Väitöskirjatutkimus	

TUTKIMUSEETTINEN NEUVOTTELUKUNTA

Tutkijan tai opettajan toimeen liittyvä tutkimustyö	
Usean organisaation yhteinen tutkimushanke	
Lisätietoja:	

7. Missä tutkimuksen vaiheessa lausunto on pyydetty, anna lukumäärät:

Ennakkolausunto	
Kesken tutkimuksen pyydetty lausunto	
Jälkikäteen pyydetty lausunto (esim. julkaisua varten)	
Käynnissä olevan tutkimuksen uudelleenarviointi	
Lisätietoja:	

8. Kertokaa alueellisesta yhteistyöstä sairaanhoitopiirin eettisen toimikunnan kanssa:

9. Millaista ohjeistusta tai koulutusta toivotte tutkimuseettiseltä neuvottelukunnalta? Palautetta TENKin ohjeistuksesta. Muut terveiset TENKin seurantatyöryhmälle.

11. Yhteyshenkilön tiedot (henkilö, johon TENK voi olla yhteydessä ihmistieteiden eettiseen ennakoarviointiin liittyvissä asioissa)

Etunimi	
Sukunimi	
Asema organisaatiossa	
Sähköpostiosoite	
Puhelinnumero	
Tämän kyselyn vastaajan nimi ja yhteystiedot, jos eri kuin yhdyshenkilö	

Yhteyshenkilön nimen ja yhteystiedot saa välittää tiedoksi TENKin ihmistieteiden eettistä ennakoarviointia suorittavien toimikuntien verkostolle:

kyllä _____ ei _____